

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvu, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Štajerski in Primorski Slovenci.

Kakor gosp. dr. Vošnjak poroča v »Slovenskega gospodarja«, bili so štajersko-slovenski poslanci: baron Gödel-Lannoy, Raič in dr. Vošnjak 19. t. m. pri ministerskem predsedniku, g. grofu Taaffeju, ter mu izročili spomenico »Slovenskega društva« v Mariboru, v kateri društvo prosi:

1. naj se na Slovenskem Štajerskem nastavijo le slovenščine zmožni uradniki;

2. naj se od svote za adjutum političnim praktikantom namenjena tretjina oddaje slovenščine zmožnim juristom;

3. naj se za Slovenski Štajer ustanovi poseben namestniški oddelek in

4. naj se v notranjem ministertvu nastavi referent, ki zna dobro slovenski in ki pozna razmere na Slovenskem.

G. baron Gödel je vse štiri točke g. ministerskemu predsedniku toplo priporočil.

G. grof Taaffe je odgovoril: »da tudi on želi, da vsi uradniki znajo jezik ljudstva, s katerim imajo opraviti. Zahtevanje, da morajo znati slovenski v slovenskih okrajih, tedaj je popolnem opravičeno in pri nastavljanju novih uradnikov se bo gotovo gledalo na znanje jezika in tako se čkasom doseže, kar se ne da naenkrat preurediti. Naj se le oglašajo slovenski juristi za adjuta in minister je prepričan, da se jim pri dokazanih družih zmožnostih ne bodo odrekala. Poseben namestniški oddelek napra-

viti branijo troški, kateri bi vsled tega nastali, a misliti se le mora na znižanje administrativnih stroškov. V notranjem ministertvu se je in se bode na to gledalo, da je v njem eden ali več slovenčine zmožnih uradnikov.

Potem so se poslanci še dalj časa z g. ministrom razgovarjali in mu razložili, kako se Slovincem godi na slovenskem Štajerskem, kder se mnogi uradniki prav nasproti temu vedejo, kar ljudstvo želi in kar se je v prestolnem govoru l. 1879. vsem narodom obečalo.

G. minister je konečno izrekel, »da vlada stoji na programu v prestolnem govoru l. 1879. proglašnem. Poslanci naj bodo prepričani, da je vladi mar in odločna volja narodno enakopravnost izvesti«.

Gospoda ministerskega predsednika odgovor je na vsak način prav ugoden, mi se ga veselimo i od srca želimo simpatičnim našim bratom na Štajerskem, da se prej ko prej izvrše obečanja grofa Taaffeja. — Pri tej priliki pa si ne moremo kaj, da ne bi primerjali stanje Primorskih Slovincem z onim Štajerskih bratov. — Tudi pri nas se nastavljajo uradniki, ki niso zmožni slovenskega oziroma hrvatskega jezika in je posebno v Istri v tem obziru tako žalostno, da nikder v Avstriji ne tako. — Pri sodnijah in drugih uradih v Trstu pa so prav redki taki uradniki, ki popolnoma umejo in pišejo slovensko. V Istri skoraj vsi uradi ubogemu hrvatskemu, oziroma slovenskemu kmetu dopisujejo italijansko, uradniki so tam večinoma protivniki pravičnih zahtev Slovanov; človek bi skoraj mislil, da

v Istri in sploh na Primorskem velja glede Slovencev in Hrvatov drugo načelo, nego na Kranjskem in na Štajerskem, in vendar je tukaj slovanski živelj potreben in vreden največje podpore, ker tukaj gre za poitalijančenje, katero se še hitreje in laže vrši, nego ponemčevanje, in katero je sploh naravi avstrijske države nevarno, kakor smo mi že tolikokrat poudarjali in natančno dokazali. — Razmere na Štajerskem so prav mnogo podobne razmeram na Primorskem; mi tukaj tudi še skoz in skoz pogrešamo prave enakopravnosti, a opreznost je tukaj še večja, nego na Štajerskem, ker dokazano je, da je lože italijančiti, nego pa ponemčevati, dokazano pa je tudi, da se poitalijančani Slovani Avstriji vedno bolj odtujajo. V Istri, v Trstu in v Gorici so na priliko prav poitalijančani Slovani najhujši iredentari, in ploh se vidi, da tam, kder se boljše italijanči, tudi iredentizem boljše raste. — To vse je gotovo znano visokim krogom; prav zato pa ne umemo, zakaj se sedanja vlada, katera ima na svojem programu strogo vršitev narodne enakopravnosti, več in ozbilnejše ne peča z razmerami na Primorskem, ki so vendar potrebne in vredne najozbilnejšega preudarka. — Kmalu po nastopu sedanjega ministertva je tudi politično društvo »Edinost« predložilo ministerskemu predsedniku spomenico, v kateri se je poudarjala enakopravnost v šolah in uradih in se je prosilo za marsikatero prav nujno napravo. — Ali dosedaj smo le tu in tam kako drobtinco dobili; v obče je ostalo vse pri starem. — Ker pa

smo mi Primorski Slovenci in Hrvatje gotovo tistega obzira vredni, kakor naši bratje v drugih deželah, ker je obranitev in bramba naše narodnosti celo najožje spojena z brambo države same, prav zato si usojamo prašanje do merodajnih krogov: Kedaj pa vendar uže pride vrsta tudi na nas, ki smo gotovo v največji opreznosti? Kar velja za Štajerske in Kranjske naše brate, veljati mora tudi za nas: pomoči pa trebamo toliko zdatnejše in hitrejše, kolikor bolj napenjamo svoje sile in dajemo dokazov, da se hočemo braniti do skrajne meje pred poitalijančenjem. Kadar se torej merodajni krogi sploh pečajo se Slovenci, ne smejo pozabiti na nas Primorske Slovence in to ne le zaradi enakopravnosti, temuč tudi zaradi koristi države same.

Po obrambi.

Naši čitatelji so se iz naše obrambe gotovo prepričali, kako nepotrebnosti, iz trte zviti so bili uže pretirano surovi napadi na nas. In posebno pa na enega naših sotrudnikov. Česti si naši neprijatelji gotovo niso napravili z omenjenimi napadi, in njih žuganje, da nas bodo odslej še napadali, pustilo nas je jako hladnokrvne. Mi nismo sicer prijatelji preprirov, a toliko moremo uže danes zagotoviti gospodi, da ne bomo nikoli dolžni ostali odgovora, kakor ga tudi dosedaj še nikoli nismo. — Žugali in pretili so nam uže dolgo časa: mi smo mirno čakali; Smarna gora je na vse zadnje porodila malo miško, katera se je kmalo vlovila; recimo, da je bila predpustna burka, ki je občinstvo nekoliko časa kratkočasila. A nekoliko koristi je imelo vendar občinstvo od te vojske: Wuttke je postal mej Slovenci poznan pisatelj, tudi s Kineškimi pisatelji se je seznanilo slovensko občinstvo, spoznalo

dokaj mikavne tvarine; strinjamo pa se tudi popolnem s Kresovim nasvetom, naj slavni odbor svoja uradna poročila in imenik nekako skrči, da se pridobi več prostora za drugo tvarino.

Kar se jezikoslovne tvarine tiče, ki bi naj jo prinašal Letopis, sodil bi, naj se jej odmeri blizo tretji del prostora.

Moje mnenje je, naj bo Letopis zrcalo, v katerem se bo videlo, kaj zamore slovensko pero sploh v raznovrstnih strokah človeške vede, v kolikor jo zdaj obdelujejo slovenski pisatelji. Če »Novice« v predzadnji številki po pravici »Zvon« s tem priporočajo, da vsakemu nekaj prinese, ker raznovrstno blago donša, tedaj naj se pri urejevanju Letopisa na to gleda, saj se to lahko zgodi, ker »Zvon« in Letopis isti pisatelj urejuje. Dovoljujem pa si še nekaj pristaviti. Matica je naš edini zavod, o katerem se mora reči, da je kolikor toliko »učen« zavod. Mi Slovenci nemamo akademije, nemamo univerze, kot narod pa, ki šteje 1300000 ljudi, pa uže tudi zmora, vsaj tako jaz njemu na čast upam, »malo občino« takih ljudi, ki se za strogo vednost zanimajo. Pričakoval bi pa od rodoljubnosti večine Matičarjev, da tudi tej »malej občini« privošči vsaj nekaj prostora.

Kar se drugih predmetov razven jezikoslovja tiče, ne morem te želje zamolčati, naj bi tudi naš filolog-astronom v Ljubljani, kolikor on more to v popularnej besedi storiti, nam razlagal, kako on zvezde gleda in njih pota meri, v ostalem pa si

Podlistek.

Kakšne jezikoslovne spise naj objavlja Matica Slovenska?

Ker je nek slovenski časopis poročaje o seji Matičinega odbora 9. januarja mej drugim povedal, da se gosp. Glaserju vrne spis »Eranski narodi in jeziki«, čegar izdaja bi za Matico bila pretežavna in predraga, ker drug list omenja, da bi »stroški bili ogromni, in da bi spis ne ugajal večini udov« in ker mi Matica sama v dan 15. minolega meseca piše, da »ga z ozirom na zahtevanje družabnikov in na denarni stan« nemore izdati, naj se mi blagohotno dovoli, da najprej osvetlim pomisleke glede teškoč.

I.

Moj spis bi obsegal blizo tri tiskane pole pripovedujoče vsebine, ki nobenih težav ne more delati, dve poli staroeranskega teksta, prestave in razlaganja. Teksta samega je deset kitic po štiri vrstice; vsaka teh besed se potem razlaga, vzemimo tedaj, da je staroeranskega berila dvajset kitic. Berilo je transkribovano z latinskimi pismenkami; rabijo se tudi grške pismenke *α, θ, η, φ, ψ, digama* se lahko nadomestuje z pismenko F, in eden sikavec, kakor se nahaja v besedi frangals, s preobrnjeno petinko (s). To je vse.

Šel sem bil poprej tukaj k tiskarju Holzhausenu, ki dela za akademijo in sem vprašal, kaj bi tisk tukaj na Dunaju veljal. Reklo se mi je: »Od prvega dela 20 gold. pola, od drugega pa 30—35 gold. Da bi omogočil tisk, izjavil sem Matici, da darujem drugi del. Posito, da Matica plačuje 20 gold. nagrade za tiskano polo, prihrani si po tem blizo 40 gold. in s tem bi po mojem mnenju si izvanredne stroške, ako bi kateri izvanredni stroški sploh bili, poravnala.

Ko je meseca oktobra in novembra minolega leta dunajska akademija znanosti mojo doktorsko razpravo tiskala, in ko je uže vse stavljeno bilo, namreč 32. strani sanskrskega berila, ki se težeje transkribuje, nego staroeransko, in 60 strani razprave, izrazi mi eden akademik željo, naj dve pismenki, visarga in anusvara, dve pismenki, ki se najbolj rabite, *inače* transkribujem. Jaz dam naročiti pismenki, povsod iztrgati in na novo vpostaviti. In za vse to delo sem plačal, kakor bi »Novice« rekile, *ogromnih* deset goldinarjev.

V Weidenskem gimnazijalnem programu leta 1879. sem objavil razpravo: »Ueber die Prothese im Griechischen, Romanischen und Englischen.« Na 6. strani te razprave se iz kratke vidi, da sem navajal besede iz 42 kiticov. Ta razprava je po vsebini, obliki in obsežku enaka drugemu delu mojega Matiči poslanega spisa. Tiskala se je v Freiwaldau, malem nemškem mestecu z 3000 preb. na pruskej

meji, oddaljenem od železnice in vsakega večjega prometa, brez vseh težav in brez vseh izvanrednih stroškov. Odkritostno pa moram reči, da je mene kot Slovence sram, da v Ljubljani, v slovenski stolici, takih spisov ne morem objaviti, kakor v Freiwaldau — nemškem mestu, rekel bi lahko — gnezdecu. Poslal pa sem ta spis v gimnazijalnem programu v Ljubljano, da se na lastne oči prepričajo, kaj zmora Freiwaldau.

Povem še to, da je slovenski pisatelj, g. Navratil ves spis »Eranski narodi in jeziki« pregledal, in se čudil, da so ga radi težav odbili. Tudi vsebina je temu gošpodu ugajala. Tudi poljski učenjak, dr. Leciejewski je videl rokopis in se je smijal temu pomisleku.

Oprostite, da o tej stvari tako na drobno poročam, zdelo se mi je pa potrebno.

II.

Če pa slavni odbor piše, »na zahtevanje družabnikov«, pa ne vem, kako bi mogli »družabniki«, ki mojega spisa ne poznajo, zahtevati, naj se mi vrne, morda je to lapsus calami. »Novice« pa pravijo, da bi večini Matičarjev ne ugajal tak sestavek. Vprašam pak uljudno, jeli bo blizo 200 strani slovenske *Alologije*, ki jo obsega Letopis, ugajal večini Matičarjev. Jaz bi večini Matičarjev, ki vendar niso slovenski jezikoslovci, še več privoščil *primerne*ga i *raznovrstne*ga berila.

Rad priznavam, da obsega Letopis

je tudi, da ni vse zlato, kar se sveti in da oni, kedor hoče napadati in druge smeti, mora sam dobro podkovan biti, ker drugače osmeši samega sebe. — A pustimo šale na stran in podajmo se rajše k stvari. — V naši obrambi smo se parkrat sklicevali na sklep odbora društva Edinosti.

Ker je namreč imenitni »Narodov« podlistkar tudi nasvetoval družabnikom in odbornikom Edinosti, da preprečijo krivo postopanje našega lista in osobito našega sotrudnika, g. V. Dolence, zato je zadnji sam zahteval, da odbor društva Edinosti izreče svoje mnenje o tej zadevi. Kakor znano, je predsedništvo društva »Edinosti« povabilo javno ne le vse odbornike v sejo, temuč pozvalo tudi obrekovalce na dokaze. Dotična seja je bila 12. februarja; rezultat se je bil, da nas je odbor pooblastil, da v listu objavimo ta-le sklep:

»Sklep odbora se je dne 12. februarja, pri kateri je predsedoval podpredsednik g. Mandič, zapisoval g. A. Bremic in so bili nazoči odborniki in namestniki gospodje: V. M. Živic, J. M. Vatovec, A. Trobec, Jože Požar, R. Mohorčič, F. Žitko, Iv. Jež, A. Martelanc, V. Dolenc.

Na dnevnem redu je bilo: Koliko resnice je v temu, kar podlistkar v »Narodu« očita uredništvu »Edinosti«, in osobito tega lista sotrudniku, Viktorju Dolencu. — Konstatirano zadostno število odbornikov, gosp. podpredsednik Mandič odpravi sejo z daljšim govorom, v katerem naglašja in poudarja uzroke te seje in konečno naznani, da ni došlo dokazov od onih, ki so v »Narodu« očitali pregreške uredništvu »Edinosti«, vsled česar pozivlja g. Dolence, da razjasni odboru vse, kar se mu zdi potrebno v svojo brambo. — Gosp. V. Dolenc na to pobija zatožbe v »Narodu« od točke do točke, razkaže račun in vse dokumente, zadevajoče Lavričev spomin, in glavnico za ta spomin, nek, in prosi odbor, da sodi o tej zadevi strogo, nepristransko. — Po dolgem, skoro eno uro trajajočem razgovoru sklene odbor na predlog g. Živca enoglasno to-le resolucijo:

Odbor političnega društva »Edinost«, po zaslišanju g. Dolence in po dokazih od njega navedenih izreka svoje obžalovanje zaradi neopravičenosti, škodljivih prepisov v slov. časnikih in osobito zaradi napadov v »Slov. Nar.« na list, društvo »Edinost« in na enega njegovih sotrudnikov in izreka ob enem gospodu V. Dolencu svoje popolno zaupanje.

K tej zaupnici so pristopili tudi še drugi, pri seji nazoči odborniki. S tem je mir besed, dokler bodo to hoteli naši nasprotniki. Vsa stvar ni nam prav nič škodovala, temveč pa koristila, kakor se uže kaže in se bode še bolj kazalo. — Neuspešni so torej ostali sklepi ljubljanskih konferenc o načinu, kako bodo druge vničevali; mogoče pa je, da se celo vresniči pregovor: »Kedor drugim jamo koplje, sam pade v njo«.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor se te dni začne pečati s proračunom za leto 1884 in poroča se, da bo skozi 15 dni imel vsak dan dve seji, 5. aprila pa se utegne zapreti.

Gospodje zbornice komisija za državne pogodbe je 24. februarja sklenola, naj se potrdi trgovinska pogodba s Francosko

ne usojam nasvetov dajati. Kar se pa jezikoslovnih spisov tiče, katere naj bi pri našal Letopis, naj bi se tem odkazal morde tretji del prostora in tudi tukaj je treba gledati na raznovrstnost blaga, da vsak nekaj najde za se. Zraven slovenske filologije naj se tudi govori o drugih jezikih, da se duševni obzor našega razumnštva tudi v tem obziru začne širiti.

Si parva licet componere magnis, tudi nam Slovencem v malem krogu se je držati nasvetov, katere je dajal Miklošič na 18. zborovanju nemških filologov 25.—28. avgusta 1858 na Dunaju. Ta zborovanja so značajna za tisto dobo v prvej vrsti; značajna zategadelj, ker je bil Miklošič jedini mej navzočimi v dvorani cesarske akademije znanosti, kateri je namen in pomen filologije drugače označeval, nego njegovi tovariši. Miklošič je začel zborovanje s slavnostnim govorom, v katerem je poudarjal, da imajo Nemci mnogo zaslug za klasično filologijo, ali je tudi dejal, da je toliko filologij, kakor je različnih narodov, kateri imajo literarnih spominkov, da je moči iz njih spoznati življenje in njih idealno in realno hrepenenje. Tako je poleg klasične filologije tudi germanska, romanska in slovanska. Letopis p. 20—21.

(Dalje prihodnjič).

in dogovor z Švico zastran uboštvene pravice.

V gosposkej zbornici je bilo večeraj na dnevnem redu prvo čitanje zakona o amortizaciji stavbenih in vzdrževalnih stroškov za tržaško luko.

V Brnu mestni zastop na vse preteze krči narodne pravice češkemu prebivalstvu. Ker ni hotel ustanoviti tretje češke ljudske šole, pritožili so se Čehi pri državnem sodišči in to je izreklo, da je dolžnost mestnega zastopa, omenjeno šolo ustanoviti; pri vsem tem se ta ni menil za to razsodbo, vsled česar je šla deputacija Čehov k deželnemu namestniku, in ta je zagotovil, da se bode brigal, da se šola k malu ustanovi.

Hrvatskemu banu so čestitali zadnji ponedeljek slavonska trgovinska zbornica. Oseški mestni zastop in slavonsko zemljekulturno društvo po posebnej deputaciji, katerej so se pridružila tudi mesta Ruma, Vukovar, Zemun, Mitrovica, Brod, Nova Gradiška, Vinkovce in Požega, in tako je izrekel večji del Slavonije banu svoje zaupanje. Madjari so tega veseli bolj, nego Hrvati sami.

Na Hrvatsko in Ogersko ima avstrijski obrtni zakon mnogo vpliva. Obrtniki so se začeli zbirati v shode in zahtevati, naj se obrtniki prisilijo, da se ustanove zadruge, i naj se od njih zahteva zmožnosti dokaz. Hrvatska obrtna zbornica pa pošlje spomenico hrvatskim državnim poslanecem, naj glasujejo zoper obrtni zakon, ker ne ukazuje obrtnikom, naj snujejo obrtne zadruge, in ne zahteva dokaza, da mora obrtnik tudi zmožnost za svojo obrtnijo.

V ogerskej poslanskej zbornici je 28. februarja ministerski načelnik predložil načrt zakona zastran zgradbe železnice Mostar Metković, predlogu se je izročila dotičnim odsekom v presojo.

Vnanje dežele.

V Albaniji se mej muhamedanskimi prebivalci nabirajo prostovoljci za egiptovsko vojsko; oglašja se jih mnogo, ker se jim obeča visoka plača.

V Rimu je policijska sodnija obsodila v zapor do šest mesecev onih sedem osob, ki so ob obletnici Oberdankovega obešenja njegovo oporoko po voglih nabili in v poslansko zbornico vrgli.

Ruski veliki knez Mihael je 26. februarja prišel v Berlin, kot načelnik deputacije, poslani od ruskega carja, da čestita nemškemu cesarju; na kolodvoru ga je prav srčno sprejel cesarjevič nastopnik ter spremil v poslančev palačo, kder ga je pozdravil nemški cesar. Potem pa sta cesar in cesarica vpričo generalnih in krilnih adjutantov sprejela ruske goste.

Veliki knez Mihael je izročil cesarju lastnoročno pismo ruskega carja in maršalsko palico v brilantih. Pri obedu je napil nemški cesar na zdravje svojemu prijatelju ruskemu carju ter rekel, da ga je globoko ganil sočutni spomin ruskega carja, kateremu naj veliki knez in ruski častniki razodeno hvaležne njegove čute. Velikega kneza pa je cesar počastil s podeljenjem verižice k redu črnega orla.

Francoska poslanska zbornica je 28. februarja sprejela trgovinsko pogodbo z Avstrijo.

Francoska republika ne more uspešno napredovati, obrtnija zelo propada, vsled tega se množe tudi državni dolgovi toliko bolj, kolikor bolj propada ljudsko blagostanje in kolikor bolj se uleče nesrečna vojna v Tonkinu.

V Londonu so po noči od 25. na 26. februarja zlobneži na Viktorijem kolodvoru užgali dinamit, dva moža sta bila ranjena, okna so se razsula, streha na več mestih odkrila in bile so sosednje hiše zelo poškodovane: Dva dni pozneje pa so našli še dva druga peklenska stroja, enega na kolodvoru v Charingeros, v katerem je bilo 20 funtov dinamita, drugega pa na kolodvoru velike zahodnje železnice. Oba stroja sta amerikska.

Angleška vlada je v poslanskej zbornici potrdila, da je Tokar padel, da se pa zaradi tega ne ustavi pošiljanje vojakov v Trinkitat in Graham je dobil ukaz, naj posebno pazi na Suakim, ker je v nevar-

nosti; Graham je odgovoril, da se vojaki v Trinkitatu izkrcujejo, da se bo pa še le v nekaterih dneh mogel dalje pomakniti. Iz Suakima pa se poroča, da je vstal upor mej zamurskimi vojaki, ki hočejo k sovražniku prestopiti; vsled tega so turški časniki odstopili in zamurci se pošljejo v Kairo.

Iz Suakima se poroča, da so se angleški vojaki začeli pomikati proti četam krivega proroka, štiri milje od Trinkitata je posedlo 1000 angleških vojakov neko vtrdbo, sovražnik se je umakol; pri El Teh, osam milj od vtrdbe se pričakuje bitka. Nubiške nezanesljive in uporne vojake pa pošiljajo v Kairo in Suec.

Angleškega generala Gordona obsoja ves svet, da je v Sudanu dovolil robstvo in trgovino z robi, in to po pravici. Doslej so Angleži ostro pazili na latije, ki so prevažale robe ali sužnje, in kadar so tako ladijo zasačili, oprostile so robe, trgovce s človeško krvjo pa kar na jambore obešali. To se je zdaj spremenilo in bati se je, da se zopet začne prokletstva vredna gonjba na ljudi i neusmiljeno njih prodajanje v sramoto angleškemu narodu.

Kaj delajo Francozi v Tonkinu, o tem je uže dalj časa vse tiho. Le toliko se poroča, da je vojska zbrana, pa nima še vseh potrebnih za vojno.

Dopisi.

Bazovica, 24. febr.

Veselica, katero so napravili bazoviški rodoljubi, izvršila se je sijajno. Dvorana gosp. Smerdu je bila kaj okusno odlična z lepimi zrcali, ličnimi slikami in trobojnimi zastavami. Mali oder rajne rojanske čitalnice, kateri je za gorenjo okolico prava dramatična ambulanca, postavljen je bil v dnu dvorane. Program, ki je obsegal 8 točk, vršil se je redno. Bazoviški pevci, zgolj kmetski mladeniči, peli so nekaj težkih komadov precizno in zaslužijo pohvalo, da pri tamošnjih razmerah toliko napredujejo. Pesmi so se morale ponavljati na živahno zahtevanje in rokopsk. Igra »Zakonske nadloge« je vzbudila splošen smeh, role so bile v dobrih rokav, posebno pa ste se odlikovali gospodičini C. in St. Bazovičani so postavili temelj čitalnici, premenilo se je mnogo od tistega časa, ko je še naš prijatelj Miha bil učitelj, ter včasih napravil s pevci izlet v Lokvo, da je tam krepkeje in svobodneje povzdignol glas materi Slavi in ga je zadel magistratova roka. Bazoviški pevci podučevajo se skoro sami in vendar pojó najtežje zборе. Pozabil bi bil skoro omeniti deklamacije gospodičine Č. »Jestejeva zakletev«; deklamovala je s čutom, kateri čut se je tudi v srca občinstva vtisnol. Potem je bil ples, ki je trajal do ranega jutra.

Vsa čast hišnej gospodinji, gospej Smerdu, ki je izgledno postregla gostom z okusno kuhinjo in dobro kapljico. Udeležilo se je od blizo in daleč vse, kar je intelligence, celó iz Bistrice so pridržali na vozeh sorodniki. Bog daj, da bi osore zopet dano bilo v hiši gospoda Smerdu še enkrat uživati lepo in prosto plesno zabavo.

Črnogorec.

Na Krasu, 24. febr. (O čitalnicah).

»Hej Slovenci, naša reč slovenska živo klije«. Čita se po mnogih časopisih, kako se letošnje leto bralna društva in čitalnice na mnogih slovenskih krajih snujejo ali pa prav za prav nekatere vnovič po dolgem spanju zbujajo. — Tudi tukaj na Krasu je lepej in čednej vasi na Brežini, kder se nekaj več inteligentnega ljudstva nahaja, osnovali so vnovič rodoljubi narodno ognjišče: čitalnico, ali prav za prav zbudili jo iz dolgega spanja, za kar gre vsa čast in hvala g. J. Suuklju, učitelju v Mavbnjem. — Vrli narodnjak se jako briga za izobraženost in omiko ljudstva na Brežini.

Ker uže o nabrežinskej čitalnici govorim, dovolite mi, naj še nekoliko omenim o njenej veselici, katera se je vršila, dne 17. februarja v lepo okrašenej sobani g. Grudna. Hvale vredno so peli izvrstni nabrežinski pevci pod vodstvom tamošnjega pevovodja g. J. Tanceta; deklamacijo »Knezov sin« je neka gospodičina iz Devina kaj posebno izvrstno deklamovala. Tudi vesela igra »Muteč« je mnogo smeha mej ljudstvom zbudila, ko je neutrudljivi g. Strukelj »Luko« tako dobro predstavil. — Hvale vredno je predstavljala Ano prava Talijina hčerka g. Tancetova, tudi drugi igralci, od kojih so nekateri prvič na odru bili, bili so v svojem elementu.

..... v.

S Primorja 22. februarja.

(Izledek iz matrik za šolo.) Nek župnik v goriškej okolici je imel pred nekajimi leti mnogo neprijetnosti, ker ni hotel na zahtevanje učitelja službeno dati izlečka iz matrik za šolo doraslih otrok. Bil je radi tega tožen na više šol. oblastni, mej tem pa, prisiljen od nekega uda dež. šol. sveta v Gorici, udal se je in ustregel ukaz učitelja.

Ker se to utegne še kdaj pripetiti, posebno tam, kder duhovi hočejo previksoko vzleteti, zdi se mi potrebno v poduk za enak slučaj duhovščini in učitelstvu približiti to pojasnilo *) Po sedanjem stanu postav župni ured ni v nikakej službenej zvezi z šolo, torej tudi voditeljstvo šole nima pravice te službene zveze vpeljati in žup. ured postavno ni dolžan odgovora dajati na enake zahteve od strani učiteljstva. Učitelj se ima potruditi do voditeljev, ako hoče zvedeti starost otrok. Če pa roditelji te ne vedo, smejo se privatno obrniti do žup. urada, da zvedo svojih otrok starost.

Ker pa žup. ured postavno ni dolžan službeno dajati izkazov za šolo doraslih otrok voditeljem šol, dosledno tudi okr. šol. oblastni ne morejo radi tega proti njemu (žup. ured) uradno ali celo pretilno postopati. Ako pa župnik enake izkaze da, da jih le iz privatne blagovoljnosti.

Tako se je torej rečenemu župniku v goriškej okolici krivica godila, kar je obžalovanja vredno: pa še več je obžalovati to, da ga je ukaz učiteljevemu udati se in sicer v njega (župnika) in duhovščine osramotenje, prisilil zelo učen gospod, takratni ud dež. šol. sveta v Gorici — učen v teolog, vedah in svetih rečeh, ali pa tudi v svetnih postavah, ne vem.

Menim pa, da oni, ki so naši predpostavljeni, ki nas vladajo, imeli bi tudi od svetnih paragrafov nekoliko vedeti, če uže hočejo v slučajih svetovati ali pa ukazovati. Ako ne, bolje jim je molčati, da se radi njih nevednosti ne bode zopet kateremu krivica godila, kakor se je rečenemu župniku.

*) Glej: christl.-päd. Blätter 1884, N. 21.

Iz Brega. V nedeljo 24. febr. je priredila Dolinska čitalnica veselico z govorom, deklamacijo, petjem, igro in srečkanjem. Veselice se je vdeležilo mnogo občinstva iz bližnjih krajev, kakor: iz Crnikala, Klanca, Boljuna, Boršta itd.; pa tudi domači ljudje niso izostali; bila je občinska dvorana natlačena, da še nikdar ne tako. Mej veselico je prišel tudi gosp. Ant. Križanec iz Žavalj.

Ota Peter, zastopnik »Banke Slavije«, slikal nam je v svojem govoru žalostne razmere naše mile materinsčine v tužnej Istri ter navduševal občinstvo za njo in govor zaključil s Koseskijem:

Biti slovenske krvi

Bodi Slovencu ponos!

Deklamacija »Pevčeva kletev«, izvršila je Ana Sancin dobro. Petje, razun četverospava, V noči izpalo je povoljno, čestitamo. Igra: Pesin mačka, predstavljala se je v občno zadovoljnost. G. Luka Zagore je izbudil kot sluga mnogo smeha. Gospod. U. P. in gosp. A. V. sta se tudi spretno na odru kretala.

Srečkanja se je občinstvo vdeležilo v obilnem številu.

Po veselici je bila pri g. Pangercu skupna večerja in na to se je vrstilo petje s plesom do ranega jutra.

Večerje se je udeležilo 80 oseb, ter je bila okusna in cena; ta dan nas je gosp. Pangerc poslužil tudi s kapljico prav dobrega vina.

Vsa veselica se je vršila v najlepšem redu, za kar so skrbeli tudi gg. županje, tako je prav da skupno č. duhovščina, županje in učitelji sodelujemo za našo reč!

Tej veselici nastopi v kratkem druga, v kar pomoz Bog!

Iz Gorice, 17. febr.

(Naša čitalnica. — Bralno podporno društvo. — Pust.) Naši meščani se ne morejo pritoževati, da niso imeli prilike, v predpustnem času veseliti se; kajti slovenska, kakor druga društva, so se z lepimi veselici kaj dobro sukala.

Ker mi je mari, le o slovenskih društvih govoriti, moram pohvalno izreči, da je naša čitalnica imela štiri prav lepe veselice. Ona ni dajala svojim društvnikom le plesov v veselje, temuč čitalnica je dajala veselje tudi tem, ki niso plesalci, ker smo imeli skoraj pri vsakej veselici jako lepo narodno petje, deklamacije itd. Zadnjo pustno nedeljo je priredila čitalnica svoj zadnji predpustni ples, ki je bil jeden najlepših. Vdeležba ni bila prav obilna, ali kar se je plesa vdeležilo, bilo je prav elegantno in krasno. Ta ples so počastili z svojo navzočnostjo Njegova prevzvišenost gospod grof Coronini, gosp. vitez Schmidt, in še mnogo drugih odličnih osob, tako, da mora biti čitalnica ponosna s takimi veselici. V pustnem času pa nam napravi čitalnica dve veselici z igrami in petjem.

Tako je prav. Kder je življenje, tam je veselje.

Bratno in podporno društvo je imelo tudi svojo pustno veselico, kakor je bilo uže poročeno. To veselico moramo pristižati med najlepše tega društva; veselica je donesla čistega dohodka 36 gld. 35 kr. Od tega doneska je odbor največ odločil za društveno zastavo, nekaj pa za druge potrebe. Odbor je tudi v istej seji enoglasno sklenol, da se ima blagosloviti društvena zastava meseca julija t. l., in v ta namen odbor uže potrebno pripravlja. Radodarnih doneskov za zastavo ima društvo uže okoli 300 gld., odbor pa še vedno sprejema radodarne doneske od rodoljubov, ki želijo za narodno zastavo kaj darovati.

Zadnji dan pusta je bil »korso« na Travniku od občinstva še precej dobro obiskan. Lepih in bogatih kočij pa je bilo prav malo, zraven še par voz osemstajnih Goricanov, in to je bilo vse; in ko ne bi imeli v Gorici Ritter-jeve družine in par kavalirjev, prav lahko bi korso v Gorici opustili.

Rodoljub.

Domače in razne vesti.

Tržaški mestni zbor.

Zborovali so v četrtek zvečer; predsedoval je l. podpredsednik vitez Dimmer, nazočili je bilo 40 svetovalcev. Zborovanje se odprlo ob tri četrt na 7. uro, potrdi se zapisnik zadnje seje in pride na točke dnevnega reda. Soglasno pritrjuje mestne delegacije predlogi, naj se več ne razpisujejo one dve nautični štipendiji po 100 gld. na leto, ki ste izpraznjeni, kakor tudi onih šest za vseučilišnike, po 300 gld. sleherni, in one štiri za modroslovce, vsaka po 120 gld. na leto. Potrdi se predloga mestne delegacije za zvišanje zvonika na Ketnari in nakup stolpne ure, in v to se odloči 400 gld. — Sprejmejo se predloge za nakup pohištne opreme v znesku 2165 gld. in 600 gld. za nakup podučnega materiala za »sirotišče nadvojvode Rudolfa«, koje se sedaj zida. — Poslanec Getringer predlaga, naj se vpelje i plinova svečava v ulico »Corsia Miramara«, kar se izroči v pretres i poročanje delegaciji. — Odbor se izvanredni trošek 212 gld. in 49 kr. za hidrična dela pri kanalih. Na predlog poslanca Getringerja preide se na dnevni red o premeščanju teutni iz velicega trga v ulico »Torrente«. Potem se odobri konsuntivni računi mestne uprave za leto 1881 in 1882. — Na prasanje poslanca Vidacoviča, čemu se je toliko časa odlašalo s temi računi, odgovorilo je predsedništvo toliko razložno, da se je poslanec Vidacovič povsem zadovoljil. I s tem se skone dnevni red in preide se v tajno sejo, v katerej so oddali dva spodnja prostora v mestnej palači; ponovili so stanovnino za šolske prostore v ulici »Belvedere«; načelniku čuvajev v mestnej jetišnici so odkazali letno podporo, in Ivanu Lovriniču, tudi čuvaju omenjene ječe, so nekoliko pripisali enkrat za vselej; potem je bilo še par ukrepov manjše važnosti.

Alojzija Vesel. rojena Samec, soproga izvrstnega rodoljuba gosp. Jožefa Vesela, brata pesniku Vesel-Kossekemu, umrla je danes ob 3. uri zjutraj. Pogreb bo jutri ob pol peti uri popoldne izpred hiše št. 4, »Via S. Anastasia«. Rajnka je bila ena onih redkih mater v Trstu, ki je svojim otrokom vcepila v srce ljubezen do slovanskega naroda. Naj jej bode lahka zemljal!

Umrl je v četrtek popoldne po dolge bolezni gosp. Ivan Bussolin, c. k. tajnik pomorske vlade in vodja lazareta. Tudi na literarnem polju je nekoč delal in je bil nekoliko časa vodja laškega vladnega dnevnika »Osservatore Triestino«.

Daljni gostovi. Iz Buenos-Ayres-a v spodnji Ameriki, dospelo je v Trst 14 častnikov, 30 kadetov, dva lečnika, jeden komisar in jeden tajnik pomorstva argentinske ljudovlade, da se vkrcajo na vojni argentinski parnik, ki je bil izdelan v »Stabilimento tecnico triestino« pri sv. Roku poleg Mil (Muggia). Daljni gostovi so se za nekoliko časa vkvartirali v »Hotel de la Ville«. — Kakor čujemo, argentinski gostovi so našim obrtnikom donesli novega dela. Republika misli si še jeden vojni parobrod omisliti. Če se ta dobrim izkaže, Struthoff bo imel dela nad glavo.

Krezoovi darovi. Gosp. bar. Reinelt, predsednik trž. trg. in obrtniške zbornice, o katerem smo poročali, da se je poročil z gospo pl. Neef v škofovej kapelici itd. — podaril je svojej zakonskej polovici 2.000.000 gld. in njenim otrokom pa (gospo pl. Neef je bila udova) vsacemu po 500.000 gld. — Takovi očmi so pod solncem redko vsejani. Še to moramo pristaviti, da sta se oba poročenca v priklki vselega dogodka spomnila tukajšnjih različnih zavodov ter jim več ali manje obdarila.

Razpis štipendij. Razpisujejo se štipendije Dobrilove ustanove. Pričet-

kom družega šolskega tečaja t. l. so razpisane tri štipendije gori navedene ustanove, vsaka po 112 gld. letnih a. veljave. Na pokojnikovo željo morejo te živati v prvej vrsti dijaki najbližjega sorodstva in za temi oddaljenega. V slučaju pomanjkanja dotičnih prosilcev podarujejo se ove štipendije i drugim dijakom iz Istre, sinovi ubožnih obitelji slovanske narodnosti imajo prednost. V ostalem, glede podarjenja ovih štipendij, v obče veljajo prepisi obstoječih zakonov. Štipendija traja od I. gimnazijalskega razreda do skoncjanja gimnazije. Pravico podeljenja ima namestništvo. Prosilci za te štipendije naj vložijo pri tukajšnjem namestništvu svoje dokumentovane prošnje z sorodbinskim listom vred, potem dotičnih gimnazijalskih vodstev v prvih dveh tednih II. šolskega tečaja t. l.

Razpis državne štipendije. Pričetkom II. šolskega tečaja 1883—1884 se razpisuje državna štipendija letnih 84 gld. za Istrane. Pravico podelitve ima čest. ordinarijat tržaško-koparski. — K uživanju omenjene štipendije so pozvani istrski dijaki iz celine, ki se posvetijo duhovskemu stanu. Prosilci za to štipendijo naj vložijo svoje dokumentovane prošnje z domovinskim listom vred pri tukajšnjem namestništvu potem dotičnih gimnazijalskih vodstev v prvih dveh tednih II. šolskega tečaja t. l.

Razpisana mesta pri c. k. redarstvu. Do 15. marta t. l. ste razpisani: 1. služba višjega nadzornika pri tržaški javnej straži; 2. služba okrajnega nadzornika. Prosilci za omenjeni službi morajo dokazati dotično zmožnost in poznanje jezikov, in oni, koji se naba-jajo v državnej službi, potem svojih predpostavljenih, naj svoje molbenice vložijo pri predsedništvu tržaškega policijskega vodstva.

Tržaške novosti. Samomor. Doktor Luka Petrini, bivajoč v Corsia Stadion št. 11, obesil se je za vrati svojega stanovanja v petek popoldne nekoliko pred 4. uro. Truplo mrtveca je Zimolo prepeljal v mrtvašnico pri sv. Justu. Lečnik Petrini je imel 60 let, in je bolehal dalje časa, vsled česar ni imel možgani v pravem redu.

Poskus samomora. V petek v jutro se je hotel ostrupiti agent Karol Hermann, 25letni Dunajčan. V kavo si je namešal nekoliko strihnine in spil. Poklicali so na mesto dr. Favo, ki mu v prvem hipu pomore in veli ga prenesti v bolnišnico. Pravi, da se je Hermann zbal policije, kajti kakor na večerjajni dan imel se je zagovarjati radi razgredov pri veselici v »Hotel Daniels od 23. februvarja t. l.

Nesreče. Evgen Kovačić, blazinar, mlad človek, česal je šupo na stopnicah hiše št. 2 v ulici »S. Giusto«. Pri delu se mu spodrsne in pade po stopnicah tako nesrečno, da je na mestu obležal mrtve. Na mesto poklicani dr. Strle moral je le dotičnega smrti konstatirati. To se je zgodilo v četrtek. — Ona nesrečna žena, ki je zadnji dan pusta pala v kanal v ulici »delle Poste«, umrla je v mestnej bolnišnici. Je-li po nesreči pala v kanal, ali sama rada skočila, ne vé se. Imenuje se Ana Juretič, doma iz Solkana pri Gorici, let je imela 50. — Jahcemilc Terezija, 17-letna deklina, ponesrečila je pri delu v tovarni papirja gosp. Modiana. Strojni cilindri jej je zgrabil levo roko in zdrobil tri prste.

Požara. V sredo ob pol dvanajstet uri predpoludne je pričelo goreti v hiši št. 47, lastnina Ivana Saneina v Scedni. Domačini so ogenj omejili in pogasili. Škode je do 24 gld. — V četrtek zvečer je nastal ogenj v prodajalnici klobukov gospe Alojzije Borgoni na »Corsu«. Došli vatrogasci ogenj pogasé. Škoda znaša do 2000 gld. Prodajalnica in poslopje sta bila zavarovana.

Izpred sodišča. Alojzij Revere, 39 letni čevljar iz Trsta, bil je obsojen v poldrugoletno trdo poostreno ječo radi tatvine, in ker se je izdajal za necega Alojzija Cosetti, ko ga je straža aretirala. — Karol Mattion, 23. letni zidar iz Trsta, dobil je dveletno ječo radi težkega telesnega poškodovanja, — ker je zvečer 20. jan. t. l. s falčem težko ranil necega Purica. — Piccinin Domenik je bil obsojen v štirimesečno ječo radi tatvine. Ta je svojemu gospodarju Jožefu Tencetu pobral iz miznice 25 gld. v denarju in odnesel kave, sladkorja, klobas in salam za 38 gld. vrednosti.

Oproščenje. Dne 28. februv. je imelo biti zaslišanje Ivana Folie mlajšega, katerega je tožil Karol Sfitez radi razžaljenja česti. Ker se pa tožitelj ni predstavljal c. k. dež. sodišču na dan zaslišanja, c. k. pretura je izjavila oproščenim zatoženega Ivana F. mlajšega.

Corso pri sv. Andreju. V času ko so drugi sežigali norca pusta pri sv. Ivanu na Vrdelji, pa se je tržaška aristokratija vozila v elegantnih kočijah med drevedri pri sv. Andreju. Običajni corso na pepelnico sredo, letos se je kaj luksurično obnesel. Ni čudo, vreme je bilo krasno, kakor v poznej vspomladi. Kočij in omnibusov je bilo nad 350. Vo-

jaška godba je svirala na prostoru, poleg razstavnega železnega paviljona krasnih komadov. Ljudstva po sprehajališčih med drevedri bila je glava pri glavi. Vse se je skončalo v najlepšem redu. Le proti večeru, ne ve se kako, splaš se dragoceni konj ekvipaže našega gosp. poslanca De-jaka, butne z močjo ob drevo pri poti rastoče, poškodva si nogo jako težko in še druge dele života tako, da konj, ki je g. D. stal 1100 gld., moral se je izročiti konjederu. V kočiji sedeča gospoda pa se ni žalega storila, k večjemu le nekoliko strahu prebila.

Pogreb pusta pri sv. Ivanu se je vršil na pepelnico sredo z navadno cerimonijo, katero smo popisali uže lansko leto, v nazočnosti najmanj 12000 ljudi. — Tacega pogreba ne bo imel noben tržaški mogotec, kakor ga je imel letos svetovanski pust, a da so možje, ki so letošnjemu pustu skazali zadnjo čast, res naprednjaki v Vlerthalerjevem zmislu, dokaz je to, da so oni prvi izvršili njega predlog in sklep večine mestnega zbora, naj se namreč mrtvi sežigajo; tudi oni niso letos pusta pokopali, ampak sežgali, dakle so naprednjaki in zaslužijo celo kako priznanje.

Goriške novosti. 1. marmajem se odprla nova šola v Rožnej dolini (Rosen-thal) pri Gorici. — Javni vrt v Gorici se vedno lepša z majhnimi skoro neznatnimi troškovi. Sedaj napravljajo nasade in pre-jarje okoli vodnjaka. — Te dni se je objavilo poročilo društva za preskrbovanje bolehujočih duhovnikov. Društvo hvalevredno napreduje in letos ima svojega kapitala nad 90.000 gl. V tem času se je pomoglo 186 bolnim udom. Naj bise tega zavoda spominjali v svojih oporokah blagotvorci! — Prof. H. Majonika je obelodanil kažipot, priročno knjigo, koja vodi obiskovalca po znamenitej drž. muzeji starin v Ogleju. Kritici to delo jako hvalijo. — Goriška porota je nekrivim spoznala Ano Čuzin iz Tolminskega, zatoženo ude-leženja pri zločinu prevare.

Banka »Slavija« sklenila je v zadnjih treh mesecih l. 1883. 15.551 novih zavarovanj za kapital 15.861.200 gl. 50 kr. za kar se jej je plačalo zavarovalnine in pristojbin 445.618 gld. 38 kr.

Za škode izplačalo se je o tem časi 209.267 gld. 46 kr.

Banknih kapitalij bilo je v navedenej dobi oloženih 231.721 gld. 9 kr. v 32. založnicah, in 618.584 gld. 17 kr. izposoje-nih na hipoteke.

Denarni promet glavne blagajnice znašal je v tem časi 3.197.564 gld. 35 kr. Gasilne brigadnice oddala je banka 4 občinam.

Od 1. januarja do 31. decembra 1883. bilo je na novo sklenenih 66.443 zavarovalnih pogodb za kapital 69.143.670 gld. 79 kr. proti zavarovalnim in postranskim plačilom 1.793.023 gld. 19 kr.

Za škode se je izplačalo v vsem letu 707.089 gl. 76. kr.

Samoupravna društva za zavarovanje užikov in pokojnin priljubila so se tako; da jim je do konca decembra 1883. pristopilo uže 770 členov, ki so zavarovali užikov in pokojnin za 143.632 gld. 8 kr. in upisali vlog 579.420 gld. 14 kr.

Zastopniška pokojninska zaloga imela je koncem l. 1883. 39.506 gld. 6 kr. pre-moženja.

Der Freihafen von Triest und die Verlängerung der Rudolfsbahn, je naslov brošure, ki je izšla te dni v »Novej tiskarni«, V. Dolenc, in v katerej se nek znani pisatelj jako gorko poteguje za predelsko železnico. Brošura se dobi v omenjenej tiskarni po 30 soldov. — Več o obsežku spregovorimo enkrat kesneje.

Tatvine in policijsko. V četrtek zvečer je straža aretirala na trgu stare šrange mehanikarja Martina Z. Ta se je pretepal z svojimi tovariši, a da jih ostrši in razpodi, vzame iz žepa revolver ter ga v zrak sproži. Ker nema postav-nega dovoljenja, zato mu je policija orožje zasegla.

Nož. N. A. krčmar, bivajoč na »Ri-borgu«, pehal je iz svoje krčme necega vinjenega prepirljivca. Pijanec pa se obrne in krčmarja z nožem rani v roko. — Tominc Anton, 41 letni kotlar, domačin, zadobil je v metezu globoko rano v glavo. Zdaj čuva posteljo v mestnej bolnišnici.

Kakšen bode mesec marcij? »Mathieu de la Drôme za ta mesec prorokuje to-le: Od 1. do 4. nestanovitni vestrovi, deževje v prvem kraju, sneg na Balti in viharji na črnem morji. — Vetrovnato vreme bolj nego deževno, o času polne lune. — Silni vetrovi na Srednjem in jadranskem morju od 12. do 18. Dež v severnih krajih Ev-rope o času zadnjega kraja. — Lepo v deželah ob sredozemnem morju, Arbi-pelagu in na Jadri. — Hitra pretemba temperature v tem mesecu.

Zabredel je v skalovje Lloydov par-nik »Flora«. Zavozil je na skalo »Komuthis« v kanalu otoka »Skios«. Kraj je zelo ne-varen. Iz Trsta so odposlali par parnikov

in druga sredstva na pomoč, če bo de mo-góče ga zopet spraviti na plano. Za po-potnike in mornarjev ni nobene nevar-nosti.

Ložinjaki brodovlastniki so sklenoli ustanoviti lastno parobrodarsko društvo.

Radostna pomoč bolnim in okrevajočim. Gotovost, uplivaajoča sredstva imeti po bolezní onemoglim je neizplačljiva. Tako gotovost priznavajo izreki vladarjev Ivan Hoff-ovemu slado-izlečno-zdravilnemu pivu, glavna to-varna za Avstro-Ogersko v Baču, I. okr., Graben, Bräunerstrasse, 8. Knez Oettingen-Wallensteinski v Monakovem je rekel: »Sma-tram si v svojo človeško dolžnost, bolehujoče opozarjati na dobrodejno iznajdbo J. Hoff-ovega sladnega izlečka.« Avstrijska cesarica je enkrat pila ta krepilni slado-izleček in cesar je izumitelja odlikoval s c. k. zlatim križem s krono in pridvornim diplomom. Zdravstvena razstava v Londonu je odlikovala J. Hoff-ov slado-izleček z vrednostno kolajno (1859.) — To so podkrepilna sredstva bolnemu in vojaški lečnici so ga največkrat rabili v nemških in avstrijskih vojskah l. 1864, 1866, 1870, 1871, 1878. in baš po njih zahvalnicah z jako srečnim uspehom. — Zasebniki prinasajo dan za dnem poročila ozdravljenja.

Zahvala.

Za društveni fond »Tržaškega podpornega društva« so darovali o priliki velikega plesa dne 16. februvarja 1884 gospodje: Nj. ekselence namestnik bar. Pretis vitez Fr. Reya namestniški svetovalec bar. Reinelt bar. Marka in Josip Morpurgo, gosp. Burgstaller, J. Angeli, vitez Mauser, vitez Economo, vitez Teuschl, Gentilomo Oscar, vitez Vivante, bar. Ralli, Slavno ravnateljstvo Del. pod. društva, gosp. Bonne, gosp. Sporn, gosp. Bessek, gosp. Kobau, gosp. Čokelj, gosp. Komel.

Podpisani odbor izreka vsem blagim darovateljem najtoplejo zahvalo.

Odbor tržaškega podpornega društva.

Zahvala.

Podpisani ud delalskega polipornega društva, malo mesecev član tega društva, izreka slavnemu vodstvu najtoplejšo zahvalo, da mu je dalo zdadno podporo, da se more zdraviti na Krasu, v svojem rojstnem kraju, vsled česar priporoča to dobro društvo vsem rojakom.

Suta, 29. februvarija 1884.

Anton Prijatelj.

Poslano.

Prošiva blagovolite potrditi, da nisva pi-sala dopisa iz Dutovljan v št. 16. izšliš dne 23 febr. t. l. —

Dutovlje, 26. februv. 1884.

J. Kompare, bogoslov. A Kosovel, učitelj.

*) Potrjujemo.

Ured.

V a b i l o.

Podpisani volilni osek delalskega podpornega društva uljudno vabi č. ude, da se udeležo v obilnem številu občnega volilnega shoda, kateri bode dne 9. t. m. ob pol sedmej uri zvečer v spodnji dvorani pri »Zelenem hribu«. Posvetovalo se bode o kandidatih za prihodnji odbor društva. Drašček Ivan, Primožič Franjo, Batič Anton, Muha Anton, Andrejič J., Katalan M., Laščak Josip, Loncar M., Mavrič S., Janez Macarolj, Hervatin M., Mirk M., Pelicon J., Zajc F., Drašček Josip, Fakin Ant., Hlad Josip, Fr. Prelec, Šavli Valentin, Bunc Jakop, Lotrič I., Nadališek Josip, I. Svoboda, J. Krapež, Vertovec Andrej, Rustja Anton.

Naznanilo.

Odbor delalskega podpornega društva naznanja vsem čestitim udom, da bode redni občni zbor v nedeljo, 16. marta, v zgornjej dvorani pri »Zelenem hribu«. Začetek ob 7. uri zvečer. Ako želi kak ud staviti kakšen predlog, mora to po §. 14 društvenih pravil 14 dni pred zborom odboru naznaniti, ker se drugače na pred-loge ne bode ozir jemalo.

ODBOR.

Prvo društvo vojaških veterancev iz Trsta in okolice. V nedeljo 9. marta prihodnjega m. ob 9. predpoludne bode v gorenjej dvorani »Zelenegu hribu«, V. redni občni zbor

Pred zborovanjem, ob 8. bode v crkvi sv. Antona novega sveta maša za zamrle ude minolega društvenega leta, h katerej se povabljajo gospodje častni društveniki, prijatelji veterancev in vsi veteranci.

(Dnevni red:

1. Predsednikovo poročilo.
 2. Denarno poročilo blagajničarja.
 3. Predloga vodstva.
 4. Predloge društvenikov.
- (Predloge društvenikov, morajo se pi-smeno predložiti vodstvu vsaj 10 dni pred občnim zborom).
5. Nova volitev odborovih namest-nikov.

Dražbe.

V Trstu, hiša Antona Dragotina in Jožefa Ogrein, cena gl. 7098, dne 21. februarja, 21. marca in 24. aprila. — V Kopru, posestvo Georgija in Marije Maršič, cena gl. 1669, dne 29. februarja, 29. marca in 29. aprila. — V Trstu, posestvo Lorenca Rodizza iz Gropade, cena gl. 928, dne 15. marca in 17. aprila. — V Pazinu, posestvo Miklavža Skabie iz Skopljave, cena gl. 320, dne 15. marca in 24. aprila. — V Trstu, posestvo rajnega Ivana M. Mechio, cena gl. 23.274, dne 28. februarja, 27. marca in 26. aprila. — V Trstu, posestvo R. Zanutel v gorenji Čarbolli, cena gl. 13.380, dne 29. februarja, 18. marca in 4. aprila. — V Sežani, posestvo Kaspera Majcen iz Storje, cena gl. 1591, dne 4. marca, 4. aprila in 8. maja. — V Trstu, hiša št. 506 Justa Rigutti iz Vrdeja, cena gl. 57.342, dne 4. marca, 4. aprila in 5. maja. — V Gorici, hiša št. 208 Frana Jožefa Jeran, cena gl. 4530, dne 3. marca, 3. aprila in 5. maja. — V Gorici, hiša Frana in Katarine Bassin v Salkanu, cena gl. 250, dne 29. marca, 30. aprila in 30. maja. — V Gorici, posestva in hiša vdove Elizabete Buffa, dne 23. aprila, 23. maja in 23. junija.

Listnica uredništva. G. J. G. v Š. na K. Poročite nam, kako naj ga ali jo dregnemo — pa bo!

Listnica opravištev. Gospodom, ki se pritožujejo, da našega lista redno ne dobivajo — odgovorjamo to le: Mi smo odposiljali do sedaj redno naš list dotičnim adresatom, če pa ti neredno dobivajo list, ni naša krivda, pač pa dotični pošt — in poštarjev ali postaric. Tudi v Trstu ni boljše. Nek slovenski list, izhajajoč v Trstu, prišel je v roke dotičnemu adresatu še le tretji dan, čeprav je bila adresa točno izpolnjena.

Tržno poročilo.

Kava — cene trdne; prodalo se je 1200 vreč Rio po gl. 62 do gl. 75.—, 500 vreč Santos po gl. 66 do gl. 70. Sladkor — cene trdne prodalo se je 8000 vreč po gl. 26¹/₂, do gl. 29. Sadje. — Pomeranče gl. 2 do gl. 5.—, limoni gl. 2 do gl. 4.—, rožiči gl. 5 do gl. 6.—, fige v vencih gl. 15.—, evebe navadne gl. 13 do gl. 15.—, Eleme gl. 18 do gl. 28.—, opaša gl. 13 do gl. 18.—, Sultanina gl. 20 do gl. 34.—, Olje — jedilno gl. 40 do gl. 47.—, namizno gl. 74 do gl. 88. Petrolje — cena se pomika nazaj; denes stane petrolje gl. 10¹/₂, do gl. 10¹/₂, in vse kaže, da bo postalo še ceneje. Domači pridelki. — Po fižolu dobro prašanje. Rudeči gl. 10.—, bobinec gl. 12.—, beli gl. 10¹/₂, do gl. 11.—, koks gl. 13 do gl. 13¹/₂. Maslo gl. 92 do gl. 101. Seno — dobro konjsko gl. 1 do gl. 1.60.

Borsno poročilo.

Tendenca borse je ugodnejša, kurzi so nekoliko viši postali.

Dunajska borza

dne 29. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovih 79 gl. 65 kr	
Enotni drž. dolg v srebru 80	65
Zlata renta	101 50
5% avst. renta	95 30
Deinice narodne banke	845 —
Kreditne deinice	306 60
London 10 lir sterlin	121 50
Napoleon	9 61
C. kr. cekini	5 71
100 državnih mark	59 20

Blago za obleko

le iz trpežne, dobre volne, za srednje visokega moškega, po 3.10 metrov na obleko za gl. 4.96 a. v. iz dobre volne; 8.— a. v. iz boljše volne; 10.— a. v. iz fine volne; 12.40 a. v. iz dokaj fine volne.

Ogrinjala za na pot, komad po 4, 5, 8 in 12 gl. Najfinejša odela iz volne, hlače; povrhnje suknje, spodnje suknje, odela za dež, običajno debelosukno, debelo trpežno sukno, česalno blago, ševjò, triko, prestrala za gospe in biljard, peruvijansko, dosking priporoča

IV. STIKAROSKY,

tovarniška zaloga v Brnu,

ustanovljena l. 1866.

Uzorce brezplačno. Uzorne pole za gospe krojače nefrankirano. Poštne povzetnice nad 10 gl. brezplačno. Ker mnogo n. naročnikov meni popolno zaupa in si dovoljajo naročevati blago, ne da bi prašali in videli dotičnih uzorcev, po tem takem naj se mi tako naročeno blago, ako ne bi ugajalo, nazaj pošlje. Uzorci črnege peruvijana in doskinga se ne razpošiljajo, naročila se vrše le na zaupanje. Ker jaz pri svojih svetovnih poslovi dobivam na dan na stotine pisem, molim p. n. naročnike svojo addresso točno izpolniti in če je le moč, naj se ogiblje sklicevanja na prejšnje dopisnice, kajti trazenje teh nam proužroča mnogo težkoč.

Dopisnice se sprejemajo v teh le jezicih: v nemškem, madjarskem, češkem, poljskem, italijanskem in francoskem.

(24—1)

Hiša na prodaj.

Pri sv. Ivanu je iz proste roke v dobrem stanu, sred vasi, nasprot gostilne »Avezda« takoj za prodaj za 8000 gl.

Enako se prodaja hiša v Rojanu za cerkvijo št. 239 za 3500 gl., več se izve pri g. Fr. Žitku Corsia Stadion št. 1 v prodajalnici.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju
v Ljubljani.

Velikolet ozdravljam razne bolezni edino le z V. 50 »Francova esenca« in to z najboljšim uspehom. Prosim vas še za 12 steklenic. Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša »Francova esenca« oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izreklam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlovca. Jean Puffé.

Podpisani potrdim, da je »Francova esenca« gosp. Gabrijela Piccoli moje župniane od marsikake bolezni temeljito ozdravila, se je ljudje z najboljšim uspehom poslužujejo.

Fianona v Istriji meseca oktobra 1882. Anton Vlasic, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic vaše »Francove esence«, ki je za bolezni v želodcu boljše od vsacega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča. A. Augusthaler, montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradci.

»Francova esenca« je pomagala užo tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhi, krč, božast, trebušno in prebajalne mrzlico, zabasjanje, hemoroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravijo. Sklenica velja 10 kr. 16—10

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

è'ocua di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente: Abbonando l'interesse annuo per Banconote

3¹/₂ % con preavviso di 5 giorni

4¹/₂ % con preavviso di 12 giorni

4¹/₂ % a sei mesi fisso

3¹/₂ % con preavviso di 20 giorni

3¹/₂ % con preavviso di 40 giorni

3¹/₂ % con preavviso di 3 mesi

4¹/₂ % con preavviso di 6 mesi

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a c. quelle con 12 giorni dal 13 gennaio e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a c.

IN BANCO GIRO

abbonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

— Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteglia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa a franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1/2% di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

48

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

48

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

48

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

48

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

48

Čudovite kapljice
Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrzajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na uravici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti in G. B. Rois in G. B. Faraboschi. ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavoli želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Anton Bonne

krojač,

Piazza S. Caterina št. 1.

odlikovan na tržaški razstavi 1882 — priporoča se čest. duhovščini. g. učiteljem in vsemu p. n. občinstvu. On izdeluje obleko po najnovejšem načinu za primerno nizke cene.

8—12

5000

ostankov sukna

(3—4 metre), v vseh barvah za cele moške obleke. pošilja proti povzetju po 5 gl. ostanek.

L. Storch v Brnu

tvarina (sukno), koja se ne bi dopadala, more se zamenjati.

3000

ostankov preprog

(10—12 metrov) pošilja proti povzetju komad po 8 for. 80.

L. Storch, tvorničar v Brnu

tvarina koja se ne bi dopadala, more se zamenjati.

Proti kašlju, hripavosti, prsnim in želodčnim boleznim, obnemoglosti, sušici, neprehajljivosti, skazano najbolje kreplivo sredstvo za prebolele vsake si budi bolezn. Rabljivi izdelki: Sladni izleček ozdravilni ol. sladna čokolata, koncentriran sladni izleček, sladoprane sladčice. Vse izdelano po Ivan Hoffovej sistemi. Leto ustanovljenja 1847, z 59 odlikovanji in nad 1 milijon pohvalnih pisem. Razprodaja I. Hoffovih ozdravilnih užitnin se vrši po vseh olitanih deželah, v 27.000 prodajalnicah, od teh spada na zahodno Evropo 12.800, in na vzhodno 9900, na Ameriko 4300. I k temu se še časopisi vporabljajo, v Evropi 1800 in Ameriki 400. Kder uže ni bilo več pomoči, so prvi in le ti izvrstni I. Hoffovi zdravilni sladni izdelki, ki so bili 59krat odlikovani, pomagali stotisočim, o katerih ni bilo upanja, da ozdrave, pomoč in ozdravljenje podarili in trpečim življenje in zdravje povrnilo.

Ozdravilna poročila

iz Avstrijskega Primorja.

Na izumitelja in samatega izdelovalca Iv. Hoffovega sladnega izlečka, dvorni oskrbovalec skoraj vseh evropskih vladarjev, c. k. komisijski svetnik, posestnik zlatega križa s krono za zasluge, vitez visokih redov pruskih in nemških i. t. d. Ivan Hoff v Beču, I., Graben. Bräunerstrasse št. 8, tovarna: Grabenhof, Bräunerstrasse št. 2.

Pulj, 29. aprila 1883.

Vaše Blagorodstvo!

Jaz sem primoran izreči, Vašej Blagorodnosti, moje srčno in globoko žutečo zahvalo za dober upliv Vaših izvrstnih izdelkov iz sladi. Jaz boleham uže jedno leto na bronhijalnem prehlajenju z bljuvanjem krvi, in vaa lekarska sredstva za ponehanje kašlja in krvnega toka, so se po najvišje skazala uspešnim za nekoliko časa, da se zopet vrne pri najmanjem posiljenju ali pregretnju. Odkar pa jaz uživam Vaše Ivan Hoffovo izvrstno slado-izlečno-zdravstveno pivo in Vaše uprav takove nedosegljive slado-prane sladčice, zdadno mi je jenjal kašelj, in kar je najpoglaviteje, da če prav spolnujem dolžnosti mojega poklica ne trpim več na krvnem bruhanju niti na kašlju in čudno sem okrepčan. Blagovolite mi poslati še 53 sklenic Vašega slado-izlečnega zdravstvenega ola (bire), 5 zabojčkov slado-sladčice in 5 kil slado-čokolade 1. sorte. Še jedenkrat izreklam mojo pri srčno, globoko žutečo zahvalo in ostanem z odkritosrčnim yelepoštovanju Vaš udani France Rost, pri c. k. pomorskem vodstvu.

Gorica, 2. aprila 1883.

Vaš Ivan Hoffov koncentrirani izleček iz sladi me je čudovito okrepčal in jaz sem Vam primoran zahvaliti se za izvrstni in blagodejni izdelek. Molim Vas, da mi koj pošljete drugih 10 sklenic koncentriranega izlečka iz sladi.

Z odličnim štovanjem

Konstant vlt. pl. Dabrowski, c. k. stotnik. Gorica.

Evropska veličanstva, svetovni dušni velikani, kakor tudi nebroj

prostega ljudstva

niso še nij-dnemu lečnemu izdelku toli hvaležni bili, kakor Ivan Hoffovim zdravilnim sredstvom, slado-izlečnemu zdravilnemu pivu, koncentriranemu izlečku iz sladi, slado-zdravilne čokolade in prsnim slado-sladčicam. Od tu izvirajo izvenredna prednost in 59kratno odlikovanje po dvornih liferantih, čestne diplome in prve zaslužne kolajne.

Tukaj bilježimo slova kronanih glav:

Viljem I., nemški cesar: »Vaš dobri izleček iz sladi.« Franc Jožef I., avstrijski cesar: »Rad Vas odlikujem.« Kralj saski: »Blagodejen kraljici materi.« Kralj danski: »Občutil na zdravje uplivačo moč. Veliki vojvod Meklenburg-Sverinski: »Moje priznanje.«

Stanina Hoffovi izdelki iz sladi v deželi iz Beču: Slado-izleček-zdravilno pivo. 8 zabojem in sklenicami: 6 sklenic gl. 3.82, 13 sklenic gl. 7.26, 28 sklenic gl. 14.60, 58 sklenic gl. 29.10. 1/2 kila čokolade iz sladi I. gl. 2.40, II. gl. 1.60, III. gl. 1. (Pri večji množini rabat) Slado-bomboni f zavitek 60 kr. (tudi 1/2 in 1/4 zavitka). Pripravljena redilna moka iz sladi za otroke gl. 1.—. Koncentrirani izleček iz sladi 50 kr. in tudi po 30 kr. — Popolna slado-kopelj stane 80 kr.

Pod 2 gl. se ne razpošilja.